

ВІДГУК

на дисертаційне дослідження Го Цзюнь «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта\Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими планами, програмами, темами

Проблема удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю й зокрема, учителів музичного мистецтва, зміст та методи якої мають постійно оновлюватися згідно затребуваних часом вимог і викликів, була і залишається об'єктом наукового інтересу дослідників як України, так і Китаю. Тож, *актуальність* представленого до захисту дослідження є незаперечною, оскільки воно пов'язано не тільки з широким колом завдань, які здобувач-музикант має навчитися розв'язувати під час фахового навчання в цілому, а й необхідністю набуття у процесі підготовки такого рівня підготовленості, який дозволив би йому цілісно і системно реалізовуватися у майбутній професійній діяльності, зокрема якісно здійснювати формування культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти (ЗСО) в сучасному глобалізованому світі. *Доцільність* наукового пошуку у згаданому напрямі зумовлена специфікою культурних уподобань і художньо-естетичних смаків нового покоління школярів, а головне – рівнем їх культурної компетентності та ступеня набуття основ музичної культури як національного, так і світового рівнів, для досягнення чого в умовах нового соціокультурного середовища безсумнівно мають бути застосовувані нові підходи, принципи, педагогічні умови, технології тощо. *Своєчасність* звернення до обраної проблеми підтверджується й тим, що саме фахове оволодіння продуктивними інноваційними мистецькими технологіями є тим дієвим підґрунтям, котрий забезпечуватиме достатню підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності сучасних школярів, віднесених ученими до генерації «Альфа», як передумова для розвитку у них цілісного

художнього світогляду та музичної культури з огляду на потреби сучасного соціокультурного середовища.

Актуальність досліджуваної проблеми підсилюється й виявленими Го Цзюнь *суперечностями* між: необхідністю формування культурної компетентності школярів, підтвердженою нормативними актами, що скеровують напрями розвитку європейського освітнього простору та відсутністю результатів системних досліджень цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування в школярів означеної компетентності; доцільністю застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування культурної компетентності школярів та відсутністю науково-обґрунтованого визначення сутності підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до виконання означеної мети та критеріїв оцінювання такої підготовленості; необхідністю набуття майбутніми вчителями музичного мистецтва підготовленості до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій та відсутністю методики цілеспрямованого формування такої підготовленості в процесі фахової підготовки згаданих здобувачів вищої освіти.

Крім того, подане до захисту дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-досвідної роботи Університету Ушинського та є складником наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми».

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна

Експертиза дисертації дає підстави стверджувати, що обґрунтованість та достовірність основних положень роботи, отриманих результатів, висновків та рекомендацій підтверджується глибоким аналізом складових ключового поняття дослідження, що дозволило Го Цзюнь дати визначення сутності явища підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів у контексті сучасного соціокультурного середовища як інтегрального фахово-компетентнісного конструкту, заснованого на усвідомленні цінності культурної спадщини людства та прагненні успішної інкультурації учнів закладів ЗСО до сучасного полікультурного середовища

через педагогічно-просвітницьку діяльність, яка полягає в ознайомленні школярів із культурною картиною світу, відображеною в мистецьких творах.

У процесі дослідницького пошуку дисертанткою було виокремлено методологічну основу дослідження, яку склала сукупність взаємообумовлених наукових підходів: компетентнісного (наскрізного), мультикультурного, рефлексійного, риторично-герменевтичного, міждисциплінарного та конструктивістського; принципів (орієнтації на результативність застосування інноваційних мистецьких технологій формування культурної компетентності в музично-освітньому процесі; плюралізму соціокультурно-обумовлених відмінностей естетичних особливостей мистецьких творів різних етносів; активізації соціокультурної уяви в процесі художньої комунікації; метасологічного осягнення соціокультурного контексту мистецьких творів через актуалізацію категорій етносу; інтеграції контентів дисциплін мистецтвознавчого та музично-педагогічного напрямів; конструювання культурних сенсів через інтеграцію попереднього досвіду, суб'єктивного сприйняття та нового поліхудожнього знання) та взаємопов'язаних педагогічних умов, які створювалися поетапно: на першому, ціннісно-орієнтовному етапі, була створена педагогічна умова «стимулювання до осягнення цінності культурного різноманіття та його художнього відображення в мистецтві»; на другому, когнітивно-накопичувальному етапі, упроваджено педагогічну умову «спонукання майбутніх учителів до набуття знання про семіотичні функції елементів мистецьких мов та технології (традиційно-педагогічні та інноваційні, зокрема інформаційно-комунікативні технології (ІКТ), мультимедійні тощо) їх реалізації в процесі загальної музичної освіти»; на третьому, самостійно-творчому етапі, застосовано педагогічну умову «активізація творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва в художньо-проектній роботі із розробки та застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування культурної компетентності школярів». До кожної з означених педагогічних умов авторкою виокремленні специфічні методи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій. Крім того, цілком коректно дослідницею було застосовано комплекс теоретичних, емпіричних та статистичних методів, спрямованих на реалізацію поставленої мети та розв'язання завдань дослідження на всіх етапах його розгортання.

Наступними кроками здобувачки стало визначення критеріїв, показників та рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до

формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, які покладено в основу експериментальної перевірки авторської методики, призначеної для вирішення мети дослідження. Цілісність, взаємодія й взаємопов'язаність вищезазначених процесів, дозволили Го Цзюнь запропонувати *авторську методику* підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

Результати формувального експерименту, ґрунтованого на поетапному впровадженні відокремлених педагогічних умов та відповідних до кожної з них ретельно продуманих методів, показали ефективність запропонованої авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій в умовах сучасного соціокультурного середовища. Подані у дисертації висновки й рекомендації стали логічним завершенням проведеного дослідження.

Тож, маємо підстави стверджувати, що основні наукові результати дослідження здобуті дисертанткою особисто й характеризуються *науковою новизною*, описаною у переліку здобутків, що отримано *вперше*.

Достовірність і вірогідність результатів дослідження підтверджено обґрунтованістю вихідних теоретико-методологічних положень, цілісністю та системністю їхнього аналізу; застосуванням під час наукового пошуку методологічних підходів та принципів; використанням як загальноприйнятих методів наукового пошуку, так і валідних специфічних дослідницьких методів; адекватною репрезентативною вибіркою; застосуванням статистичних методів обробки результатів, що сприяло отриманню гранично точних результатів дослідження.

3. Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення

Дисертація Го Цзюнь має традиційну структуру й складається з анотацій українською та англійською мовами, списку публікацій здобувачки, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації складає 244 сторінок, із них 180 сторінок основного тексту. Робота містить 8 таблиць, 7 рисунків.

У *вступі* обґрунтовано актуальність обраної для наукового пошуку теми, її мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження; представлено теоретико-методологічну базу та окреслено комплекс взаємоузгоджених методів для розв'язання поставлених завдань; аргументовано наукову новизну й практичне значення отриманих результатів; відображено відомості про апробацію та впровадження результатів дослідження та їх висвітлення у наукових публікаціях.

Зміст *основної частини* дисертації розгортається згідно сформульованих здобувачкою *п'яти завдань*, спрямованих на досягнення мети дослідження, яка полягає у розробці, науковому обґрунтуванні та перевірці експериментальним шляхом авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

Вирішуючи *перше завдання* дослідження щодо розкриття феномену культурної компетентності в контексті міждисциплінарного наукового дискурсу, дисертантка детально розкриває його феноменологію через покроковий аналіз дотичних до досліджуваної категорії понять (культура, компетентність, культурна компетентність, духовна культура, художня культура, музична культура, компетентнісний підхід, особисто орієнтований підхід, школярі «Альфа»-генерації та ін.), що дозволило їй не тільки простежити процес утворення кожного із словосполучень та складників ключових понять дослідження, а й подати власне трактування багатьох з них (1.1).

Таке вагоме підґрунтя стало основою для розв'язання Го Цзюнь *другого завдання* дослідження, стосовно визначення *сутності* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, представленої як інтегральний фахово-компетентнісний конструкт, заснований на усвідомленні цінності культурної спадщини людства та прагненні успішної інкультурації учнів закладів ЗСО до сучасного полікультурного середовища через педагогічно-просвітницьку діяльність, яка полягає в ознайомленні школярів із культурною картиною світу, відображеною в мистецьких творах (1.2).

У даному контексті здобувачка підкреслює, що проведення дослідження довело необхідність здійснення сталого культурно-формуального впливу на особистість школярів «Альфа»-генерації з метою забезпечення вчасного та якісного формування в них культурної (ключової) компетентності, а також

міжпредметних (наскрізних) мистецьких та предметних (музичних) компетентностей.

В рамках розв'язання даного завдання представлено аналіз дослідження підготовки майбутніх учителів – здобувачів освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), до формування культурної компетентності школярів у культурологічній, мистецько-освітній та музично-технологічній проекціях (с. 58–61).

Наступним кроком здобувачки в контексті розв'язання другого завдання стало з'ясування *компонентної структури* явища підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, що проаналізована та визначена у вигляді динамічної цілісності взаємообумовлених професійних та особистісних якостей майбутніх учителів, яку складають просвітницько-мотиваційний, смисло-генераційний і творчо-комунікаційний компоненти. Кожний із компонентів є складно-структурованим, й у змісті кожного з них взаємодіє низка елементів, що виконують відповідні освітньо-розвивальні функції. Детальне описання змістового наповнення складових елементів кожного з визначених компонентів досліджуваного утворення та їхньої функціональної дії представлено на с. 62–82 та на рис.1.3.

На особливий науковий інтерес й схвальну оцінку заслуговує розв'язання *третього завдання* (обґрунтування методології та розробка авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій), якому присвячено другий розділ, й де відправною точкою для розробки *моделі авторської методики* (Рис. 2.2., с.139) стало теоретичне обґрунтування методологічних підходів та принципів, а також педагогічних умов та методів формування досліджуваної фахової якості.

Завдяки поглибленню й уточненню *методологічної бази* досліджуваної проблеми, Го Цзюнь вдалося довести, що підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій підпорядкована компетентнісному (наскрізному), мультикультурному, рефлексійному, риторично-герменевтичному, міждисциплінарному та конструктивістському *підходам*. У процесі розгортання дослідження здобувачка детально розкриває основні функції кожного із методологічних підходів, а також *принципи*, що забезпечують підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до

формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій задля їхньої ефективної професійної діяльності у майбутньому в напрямку залучення сучасних школярів до музичної культури в умовах сучасного соціокультурного середовища (2.1).

Проведена дослідна робота дозволила Го Цзюнь визначити певні *педагогічні умови*: стимулювання до досягнення цінності культурного різноманіття та його художнього відображення в мистецтві; спонукання до набуття знання про семіотичні функції елементів мистецьких мов та технологій (педагогічні та інформаційно-комунікативні) їх реалізації у музично-освітньому процесі; активізація творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва в художньо-проектній роботі із розробки та застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування культурної компетентності школярів), а також відповідні до кожної з них *формувальні методи* (технологія-тренінг з формування мотивації до культурно-просвітницької активності в музично-освітньому процесі; технологія формування умінь створення поліхудожнього навчального кібертексту; технологія підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до організації мультимедійного художнього дискурсу в музично-освітньому процесі) (2.2).

Прикметним є те, що за слушним твердженням здобувачки, принципи: (орієнтації на результативність застосування інноваційних мистецьких технологій формування культурної компетентності в музично-освітньому процесі; плюралізму соціокультурно-обумовлених відмінностей естетичних особливостей мистецьких творів різних етносів; активізації соціокультурної яви в процесі художньої комунікації; метаксологічного досягнення соціокультурного контексту мистецьких творів через актуалізацію категорій етносу; інтеграції контентів дисциплін мистецтвознавчого та музично-педагогічного напрямів; конструювання культурних сенсів через інтеграцію попереднього досвіду, суб'єктивного сприйняття та нового поліхудожнього знання) системно впливають на підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій. Така наукова позиція дисертантки стала підґрунтям для визначення педагогічних умов та відповідних до кожної з них формувальних методів, котрі поєднуючись між собою забезпечують взаємозв'язок та послідовність поетапного впровадження авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

У процесі вирішення *четвертого* завдання щодо визначення та обґрунтування критеріїв, показників та рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, за кожним із виокремлених компонентів здобувачкою було представлено відповідні *критерії* та *показники* (3.1). Так, під час оцінювання просвітницько-мотиваційного компоненту було застосовано диспозиційно-аксіологічний критерій, показниками якого визначено: міра усвідомлення цінності культурного різноманіття та закарбованих у художніх текстах світоглядних та духовних орієнтирів людства; ступінь прагнення застосування інноваційних мистецьких технологій задля пропагування культурних надбань людства, кристалізованих у мистецьких творах.

Для оцінювання смисло-генераційного компоненту – семіотико-інтерпретаційний критерій з показниками: міра сформованості знання про особливості функціонування елементів музичної мови в системі «знак – об'єкт – інтерпретант»; рівень володіння інноваційними мистецькими технологіями що забезпечують сприйняття та осягнення школярами культурної картини світу в процесі спілкування із музичними творами.

Для оцінювання творчо-комунікаційного компоненту – сигніфікаційно-дискурсивний критерій з показниками: ступінь сформованості умінь результативного застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування зацікавленості школярів осягненням соціокультурного контексту мистецьких творів; міра здатності застосовувати інноваційні мистецькі технології задля розгортання художньої комунікації навколо обговорення художньої картини світу, закарбованої у мистецьких творах.

Задля оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій застосовувалися спеціальні *діагностичні методи*, зокрема: тест (модифікований) на визначення рівня культурного інтелекту (Cultural intelligence (CQ)); творче завдання на створення засобами ІКТ педагогічного проєкту мультимедійного дайджесту «Картина світу в мистецьких творах»; педагогічно-творче завдання з розробки та апробації мистецько-педагогічної технології «Формування культурної компетентності здобувачів ЗСО (за віковими групами)» (із застосуванням ІКТ); а також методи педагогічного спостереження та експертного оцінювання.

Застосування визначеного діагностичного апарату та наведених методів оцінювання дозволило визначити чотири рівня сформованості досліджуваного конструкту в експериментальній та контрольній групах. У результаті проведених діагностичних заходів встановлені *рівні* підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів, а саме: низький (індиферентний); середній (афективний), достатній (аналітичний); високий (інтенційний) (3.1).

Реалізація *п'ятого* завдання, спрямовано на експериментальну перевірку ефективності авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій у процесі навчання здобувачів означеної категорії в Університеті Ушинського. Йдеться про запропоновані дисертанткою педагогічні умови, спрямовані на формування кожного з компонентів згаданого конструкту у три етапи (ціннісно-орієнтовний, когнітивно-накопичувальний, самостійно-творчий) згідно розроблених критеріїв, показників та рівнів сформованості кожного з компонентів досліджуваного утворення. Запровадження відбувалося за двома вибірками: експериментальною, де було застосовано конкретні методи згідно концептуальних положень авторської методики, та контрольною, де студенти навчалися за традиційною програмою. Це дозволило Го Цзюнь протягом всього експерименту порівнювати результати сформованості кожного із компонентів до початку формувального експерименту та після проведення кожного з його етапів, що детально описано у підрозділі 3.2.

Результати діагностичного зрізу, зробленого наприкінці формувального експерименту показали зростання показників як в експериментальній (ЕГ), так і в контрольній (КГ) групах респондентів. Утім у респондентів ЕГ, які проходили підготовку за авторською методикою, таке зростання проявилось більш інтенсивно, зокрема, 14,29% (4 ос.) продемонстрували високий рівень; 53,57% (15 ос.) – достатній; 28,57% (8 ос.) – середній; 3,57% (1 ос.) – низький. Загальний рівень в ЕГ виявився достатнім. У КГ високого рівня досягли 4,17% (1 ос.); достатнього – 20,83% (5 ос.); середнього 45,83% (11 ос.) і 29,17% (7 ос.) залишилися на низькому. Загальний рівень у КГ виявився середнім (Табл. 3.8).

Представлені дані, дозволили Го Цзюнь засвідчити реальну ефективність запропонованої авторської методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій в сучасних соціокультурних умовах. Отже,

мета дослідження була досягнута, завдання вирішені у повному обсязі, що підтверджено загальними висновками дослідження й дає підстави для представлення роботи до публічного захисту.

4. Рекомендації стосовно використання результатів і висновків дисертації

З огляду на зміст і висновки дисертації, досить ефективну експериментальну перевірку запропонованої авторської методики, достатню апробацію основних наукових положень на конференціях в Україні і Китаї та оприлюднення результатів наукового пошуку в 12-тьох публікаціях, вважаємо, що означена методика підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, дійсно може бути запроваджена у освітній процес музично-педагогічних закладів різного освітнього рівня. Зокрема, у навчальних курсах «Теорія й методика викладання музичного мистецтва в закладах загальної середньої освіти», «Методика музичного виховання дітей дошкільного віку», «Педагогічна інноватика в мистецькій освіті», «Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищій школі» для спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Дана авторська методика також може бути успішно застосована в системі підвищення кваліфікації – в установах післядипломної педагогічної освіти з метою удосконалення фахової підготовки практикуючих учителів даної спеціальності з України та Китаю.

Окремі позиції та результати дослідження можуть використовуватись у розробці спецкурсів, методичних рекомендацій та під час самостійної роботи здобувачів, а також модифікуватись і використовуватись у багаторівневій підготовці студентів закладів освіти мистецького спрямування як України, так і Китаю. Крім того, запропоновані дисертанткою організаційні аспекти формування культурної компетентності засобами інноваційних мистецьких технологій можуть бути корисними у розв'язанні широкого кола музично-педагогічних питань у закладах ЗСО України та Китаю.

5. Значущість отриманих результатів дослідження для науки і практики

До науково обґрунтованих результатів виконаного Го Цзюнь дослідження, котрі мають вагому наукову новизну й дають підстави кваліфікувати його як таке, що привносить нове розв'язання досліджуваної проблеми відносяться:

- *Авторська дефініція* підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій як інтегральний фахово-компетентнісний конструкт, заснований на усвідомленні цінності культурної спадщини людства та прагненні успішної інкультурації учнів закладів ЗСО до сучасного полікультурного середовища через педагогічно-просвітницьку діяльність, яка полягає в ознайомленні школярів із культурною картиною світу, відображеною в мистецьких творах.

- *Компонентна структура* підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, яку складає єдність просвітницько-мотиваційного, смисло-генераційного та творчо-комунікаційного компонентів.

- *Авторська методика* підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, котра містить визначені авторкою педагогічні умови, критерії, показники й рівні сформованості дослідженого утворення, а також методи та етапи (ціннісно-орієнтовний, когнітивно-накопичувальний, самостійно-творчий), симбіоз яких дозволив досягти прогнозованого результату: сформованості досліджуваної фахової якості.

Вагомою заслугою дисертантки є те, що однієї із перших їй вдалося здійснити цілісне дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій як сформованої фахової якості майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах сучасного соціокультурного середовища, та в процесі дослідження ще й уточнити зміст низки родових понять, дотичних до феномену культурної компетентності.

6. Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

Позитивно оцінюючи здобутки Го Цзюнь, вважаємо за необхідне зазначити наступні дискусійні положення та зауваження до поданої дисертаційної роботи:

1. У теоретичних основах дослідження приділено увагу теорії культурного інтелекту, зокрема, актуалізовано її положення при визначенні сутнісно-структурної характеристики підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів. Утім, обґрунтування структурних компонентів досліджуваного конструкту набуло б ще більшої переконливості за умов конкретизації зв'язків між його структурними компонентами та складниками культурного інтелекту.
2. У підрозділі, присвяченому розробці педагогічних умов формування підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів спостерігається певна суперечливість у висвітленні хронології даного процесу. Хоча зміст методики не викликає заперечень, логіка її розробки стає очевидною не одразу. Зокрема, на початку підрозділу представлено коротку хронологію упровадження педагогічних умов із позначеннями етапів формувального експерименту. Більш доцільним було б представити короткий опис процесу впровадження педагогічних умов після обґрунтування їх ефективності в контексті дослідження із зазначенням мети кожного етапу.
3. У підрозділі, присвяченому розробці методологічних основ дослідження присутнє твердження стосовно того, що «...компетентнісний підхід до організації освітнього процесу спрямовано на роботу з інформацією та опанування учнями компетентностей, умінь і навичок, які дають змогу їм бути успішними, конкурентними та цінними на ринку праці». Між тим, усталеним на сьогодні є розуміння компетентності як конструкту, що інтегрує у собі і знання, і уміння, і навички, а також, певний досвід відповідної практичної діяльності.
4. У підрозділі, присвяченому визначенню сутнісно-структурної характеристики досліджуваного конструкту зазначається, що «...аналіз підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів у музично-технологічній проекції вказує не тільки на важливість оволодіння здобувачами інноваційними музично-педагогічними технологіями, але й на опанування ними перевірених часом та практикою традиційних методик». Хоча основна думка, втілена у даній цитаті, не викликає заперечень, формулювання

здається таким, що потребує уточнення. Зокрема, викликає певні сумніви надійність результатів аналізу процесу підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва з метою отримання певних висновків про доцільність побудови тих чи тих педагогічних стратегій, спрямованих на удосконалення такої підготовки. Здається очевидним, що у даному контексті доцільнішим було б спиратися на результати аналізу підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва, як результату такої підготовки.

5. Однією з ключових категорій дослідження є інноваційні технології. Слід відзначити, що дисертанткою переконливо обґрунтовано доцільність застосування таких технологій у теоретичних та методичних основах дослідження. Утім, ураховуючи значущість даного явища в контексті актуалізованої проблеми, доцільно було б розкрити сутність та особливості таких явищ як технології та інновації.

Зазначені зауваження та побажання не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, якій притаманні оригінальність, наукова новизна та практична значущість, високий теоретичний рівень, глибина наукових підходів і принципів до визначення педагогічних умов та методичного забезпечення підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій в сучасних соціокультурних умовах.

Прикінцевий висновок

Враховуючи актуальність дослідженої проблеми, наукову новизну положень дисертації, обґрунтованість і достовірність отриманих результатів, їхню теоретичну і практичну значущість, вважаємо, що дисертаційна робота Го Цзюнь «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня

доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути рекомендованим до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:
доктор педагогічних наук, професор,
декан педагогічного факультету
Кам'янець-Подільського національного
університету імені Івана Огієнка

Віктор ЛАБУНЕЦЬ

